

GYTK KÖTELEZŐ ADATOK

DEMOGRÁFIA Magyarországi adatok, 2017 Forrás: <http://www.ksh.hu>

Népesség száma (2018. január 1.): **9 778 371** (férfi: 47%, nő: 53%)

Élve születések száma: **91 577 fő**

Élve születési arányszám: **9,4/1000** lakosra

Terhesség-megszakítások száma: **28 496**

Magzati halálozás száma: **17 204**

Csecsemőhalálozási arányszám: **3,6/1000** élve szülöttre

A 2500 grammon aluli súllyal születettek aránya: **8,4 %**

Teljes termékenységi arányszám: **1,49**

Halálozások száma: **131 674 fő**

(Nyers) halálozási arányszám: **13,5/1000** lakosra

Születéskor várható átlagos élettartam férfiak: **72,43 év**

Születéskor várható átlagos élettartam nők: **78,99 év**

A gyermeknépesség eltartottsági rátája: **21,9%** (2018. január 1.)

Az idős népesség eltartottsági rátája: **28,5%** (2018. január 1.)

Az eltartott népesség rátája: **50,3%** (2018. január 1.)

Öregedési index: **130,2%** (2018. január 1.)

Halálozás főbb okok szerint 2017

Keringési rendszer betegségei: **65 598**

Roszcindulatú daganatok: **33 548**

Ischemiás szívbetegség: **26 887**

Agyér-betegség: **11 384**

Akut szívizom-elhalás: **5 758**

Légzőrendszer betegségei: **8 148**

Emésztőrendszer betegségei: **6 264**

Máj-betegségek: **3 243**

Balesetek: **3 849**

Motorosjármű-balesetek: **728**

Szándékos önártalom: **1634**

Fertőző és élősdiek okozta betegségek: **727**

FERTŐZŐ BETEGSÉGEK JÁRVÁNYTANA

Néhány bejelentett fertőző megbetegedés száma Magyarországon (2017)

Betegség	esetszám	Betegség	esetszám
Salmonellosis	4 103	TBC	670
Campylobacteriosis	7 840	Meningococcus invazív betegség	41
Rotavírus-gastroenteritis	5 299	Lyme-kór	1 480
Hepatitis A	367	HIV össz regisztrált	3 237
Hepatitis B	42	Syphilis	731
Scarlatina	4 371	Gonorrhoea	1 030
Varicella	33 381	Kullancsencephalitis	16

STD

OSAP2096

Forrás: EMMI Kórházhigiénés és Járványügyi Felügyeleti Főosztály

3. táblázat

Bejelentett szexuális úton terjedő fertőző betegségek nemek szerint
Magyarország, 2017

Betegség	Férfi	Nő	Együtt
Syphilis	571	160	731
Gonorrhoea	829	201	1 030
Lymphogranuloma venereum	22	-	22
Acute urogenitalis chlamydia	704	219	923

Forrás: EMMI Kórházhigiénés és Járványügyi Felügyeleti Főosztály

Regisztrált HIV pozitívok száma (2018): 3 668 fő

Bejelentett AIDS betegek száma (2018): 967 fő

Védőoltások

A védőoltási naptár minden adata kötelezően tudandó!

V. A 2018. ÉVI OLTÁSI NAPTÁR

Folyamatos oltások

Oltás	Életkor		Megjegyzés
	Kötelező	Önkéntes	
BCG	0-4 hét		szülészeti intézményben
DTPa + IPV+Hib + PCV	2 hónap		
DTPa + IPV+Hib	3 hónap		
DTPa + IPV+Hib + PCV	4 hónap		
PCV	12 hónap		
MMR	15 hónap		
DTPa + IPV+Hib	18 hónap		
DTPa + IPV	6 év		

Kampányoltások

	Kötelező	Önkéntes	
MMR revakcináció	11 év		szeptember hónapban az általános iskolák VI. osztályában (6. évfolyamot végzők)
dTap emlékeztető oltás	11 év		október hónapban az általános iskolák VI. osztályában (6. évfolyamot végzők)
Hepatitis B	12 év		a 2017/2018. tanévben, március hónapban az általános iskolák VII. osztályában (7. évfolyamot végzők) II. oltása
			a 2018/2019. tanévben, szeptember hónapban az általános iskolák VII. osztályában (7. évfolyamot végzők) I. oltása
HPV		12 év (leányok)	a 2017/2018. tanévben, május hónapban az általános iskolák VII. osztályában (7. évfolyamot végzők) II. oltása
			a 2018/2019. tanévben, október hónapban az általános iskolák VII. osztályában (7. évfolyamot végzők) I. oltása

* Az oltások végzésénél elsősorban nem az életkor, hanem az iskolai osztályok az irányadóak

BCG = Bacillus Calmette-Guérin/tuberculosis elleni oltóanyag

DTPa = diftéria-tetanusz-acelluláris pertussis komponenseket tartalmazó oltóanyag

Hib = Haemophilus influenzae elleni oltóanyag

IPV = inaktivált poliovírus vakcina

PCV13 = 13-valens konjugált pneumococcus vakcina

MMR = morbilli-mumpsz-rubeola elleni vakcina

dTap = diftéria-tetanusz-acelluláris pertussis komponenseket tartalmazó oltóanyag újraoltás céljára

HPV = humán papillomavírus elleni oltóanyag

NEMFERTŐZŐ BETEGSÉGEK EPIDEMIOLÓGIÁJA

Kardiovaszkuláris betegségek

Magas vérnyomásról a lakosság 31%-a számolt be, a betegségben szenvedők 95%-a szed orvos javaslatára gyógyszert a megfelelő vérnyomásszint elérése, fenntartása érdekében. 2009 óta nem történt változás, akkor is a népesség 31–32%-ának volt magas a vérnyomása.

Forrás: ELEF2014

Gerohigiéné

Az *öregedési index*: hány 65 éves illetve annál idősebb személy jut 100 fő 14 éves illetve annál fiatalabb személyre. Magyarországon: **130,2** (2018)

Az *eltartottsági ráta*: a 65 éves illetve annál idősebb személyek (elvben nyugdíjasok száma) osztva az összes 15-64 év közötti személy számával (elvben dolgozók száma) szorozva 100-zal. Magyarországon: **28,5** (2018)

Mentálhigiéné

Öngyilkosságok száma: **1 763** (1317 férfi és 446 nő 2016)

Anyagcsere betegségek

Cukorbetegségben a 15 éven felüli lakosság 8%-a szenved, ugyanúgy, mint 2009-ben. A betegek 90%-a gyógyszert szed erre az egészségproblémára (beleértve az inzulin injekciót is). 2009-ben 78% használt gyógyszert, ez az arány jelentősen emelkedett 2014-re. Diétát is többen alkalmaznak, 61-ről 67%-ra nőtt azok aránya, akik cukorbeteg diétával igyekeznek optimális szinten tartani vércukorszintjüket.

Forrás: ELEF2014

Legális drogok

Dohányzás

Az ELEF 2014-es adatai szerint a felnőtt lakosság 29%-a dohányzik, szemben a 2009-es 31%-os aránnyal. A két időpont között azonban csak az alkalmi dohányosok aránya esett vissza, a rendszeres dohányosoké lényegében nem változott. A 15–18 évesek között a lányok 14%-a dohányzott, az ugyanezen korcsoportba tartozó fiúknak viszont csaknem a negyede.

A 2016-os nemzetközi ifjúsági dohányzásfelmérés magyarországi eredményeinek összehasonlítása alapján 2012 és 2016 között csökkent az alkalmi dohányzók száma és a naponta dohányzók aránya is.

A hamvadó cigaretta füstjében mintegy 4000 vegyi anyag van.

A dohányfüstben azonosított karcinogének száma körülbelül 70.

Alkohol

A lakosság mintegy **harmada** azt állítja magáról, hogy soha **nem fogyaszt alkohol tartalmú italokat** – a nők több mint kétszer akkora arányban vallják magukat absztinensnek (40%), mint a férfiak (18%). Korosztályok szerint vizsgálva a fiatalok (15–17 év közöttiek) és a legidősebbek (65 év feletti) tartoznak legnagyobb arányban ebbe a kategóriába, míg a legkevésbé önmegtartóztatók ezen a téren a 18–34 év közöttiek. A nyugdíjas korú nők több mint fele soha nem iszik szeszes italt, míg a fiatal férfiak közül csak minden hetedik. A **nagyivás** problémája ugyanakkor mindkét nemnél a legidősebb korosztályt érinti leginkább, igaz, a nőknél elenyésző a nagyivók aránya: a 65 év feletti 2%-a tartozik ide (az összes nő 1,4%-a), míg a **férfiaknál a legidősebbek 14%-a** (az összes férfi 9,9%-a). Összességében a **teljes felnőtt lakosság 5,4%-a** sorolható a nagyivók közé a bevallott értékek alapján. Ez kismértékű emelkedést jelent a 2009-ben becsült 4,6%-os arányhoz képest.

Tiszta alkoholfogyasztás Magyarországon 15 éves kor felett (liter/fő): **11,4** (2016)

Forrás: OECD Health Data

Illegális drogok

2015-ben került sor az ESPAD kutatássorozat hatodik felmérésére. A megkérdezett 9-10. évfolyamos diákok **26,8%-a** vallotta, hogy fogyasztott már életében valamilyen tiltott vagy legális drogot. A **fiúk 25,9%-a**, a lányoknak pedig **27,6%-a** fogyasztott már valamilyen visszaélésre alkalmas szert élete során. Az ESPAD felmérés alapján az iskoláskorúak körében a legelterjedtebb kábítószer 2015-ben a marihuána volt a 9-10. évfolyamon. A kutatási adatok alapján a 18-64 éves népességben minden tizedik (**9,9%**), a 18-34 éves fiatal felnőtt populációban csaknem minden ötödik személy (**17,7%**) fogyasztott az élete során valamilyen tiltott drogot.

Forrás: <http://drogfokuszpont.hu/szakteruleteink/populacios-vizsgalatok/populacios-vizsgalatok-tenyek-es-szamok/>

TÁPLÁLKOZÁSEGÉSZSÉGTAN

Tápláltsági állapot:

alultáplált	<18,5
normális	18,5-24,9
túlsúlyos	25-29,9
elhízott	≥30
elhízott I.	30-34,9
elhízott II.	35-39,9
elhízott III. (morbid)	≥40

A férfiak **36,5%-a**, a nők **30,3%-a** túlsúlyos, míg minden negyedik magyar férfi (**26,2%**) és közel minden harmadik nő (**30,4%**) a BMI alapján elhízott. A férfiak **62,8%-a**, a nők **60,7%-a** túlsúlyos és elhízott.

Hasi elhízás nőknél **≥ 88 cm**, férfiaknál **≥ 102 cm**

A derékkörfogat alapján minden harmadik férfi (**33,2%**) és minden második nő (**51%**) hasi elhízott.

Ételmérgezések (2016) Bejelentett ételmérgezések száma: **107**

Emlőrák-szűrés: A 45–65 év közötti asszonyok kétvétenként megismételt mammográfiás emlőszűrése. **Méhnyakrák-szűrés:** a 25–65 év közötti asszonyok egyszeri negatív szűrővizsgálatát követően 3 évenként megismételt, citológiai vizsgálatot is alkalmazó méhnyak szűrése.

WHO: alapítás éve (1948), tagországok száma (193)

Környezet egészségtan: Meteorológiai tényezők egészségre gyakorolt hatásai. Levegőszennyeződések (kültéri) és egészségügyi hatásai

Szmog: a Los Angeles-i és a londoni szmog összes jellemzője

Környezet egészségtan: Víz-vizsgálat, víz-szennyeződések, vízjárványok

Biológiai (fiziológiás) vízigény: 2-3 l/fő/nap

Napi vízhasználat - civilizációs (használati, társadalmi) vízszükséglet:

Magyarországi átlag: **100 liter/fő/nap**

Budapesti átlag: 150 liter/fő/nap

Hazai ivóvízellátás:

Rétegvízből 25-35%, parti szűrésű kutakból 45%

Kémiai határértékek vezetékes ivóvízben:

Fluorid: 1,5 mg / l

Arzén: 5 µg/l

Nitrát: 50 mg/l, csecsemők számára 40 mg / l

Nitrit: 0,5 mg / l, vezetékes vízben: 0,1 mg/l,

Összes keménység (CaO): 50-350 mg / l

Hulladékok: (nagyságrendet kell tudni)

Települési hulladék: háztartási és utcai szemét évi néhány 2-4 millió tonna,

Termelési nem veszélyes hulladék: ipar, mezőgazdaság évi közel 100 millió tonna

Termelési veszélyes hulladék: vegyipar, gépipar, élelmiszeripar, mezőgazdaság,

Egészségügy évi néhány 2-2,5 millió tonna.

Foglalkozás-egészségügyi ellátási kötelezettség. Foglalkozás- egészségügy feladatai, finanszírozása, ellenőrzése. Foglalkozási betegségek bejelentése. Fokozott expozíció fogalma.

Zaj-szabályok: fokozott expozíció: 4000 Hz-en a 30 dB halláscsökkenés bármely fülön.

Egyéni védőeszköz: 80 dB felett munkáltató biztosítja.

85 dB felett kötelező hordani.

Bejelentett munkabalesetek száma: 23 027, halálos: 80 (2016)

Bejelentett foglalkozási megbetegedések száma: 245 (2016)

Foglalkozási daganatok aránya az összes daganatokhoz képest: 8-12%

1 mikroriziko: 1 millió embernél 1 halálos kimenetel egy emberéleten át (átlag 70 év)

Az akklimatizáció 4-6 napos hőmunka expozíció után kialakul, és 2 hét alatt teljessé válik.

Ionizáló és nem-ionizáló sugárhatások

Természetes sugárterhelés: 4,1 (hazai) és 2,4 mSv (világátlag) - ezen belül a radontól származó sugárterhelés kerekén 3,0 és 1,2 mSv nagyságú.

Foglalkozási dóziskorlát: 20 mSv / év, szemlencse – 50 mSv, bőr – 150 mSv/cm², fiatalok – 16-18 év (évi 6 mSv). *Lakossági dóziskorlát:* 1 mSv/év

Kórházi kezelés sugárbetegség gyanúja miatt: 250 mSv vagy annál nagyobb effektív dózis esetén.